ОСТАННІ НОВИНИ

18:32 Назовню речечкому, без якої страждають мовоки, серце та перепіт

18:31 Терезин — «Замовкни» та долечоський вибір, Тельцям — «Ту! Пенсіяліє» і шанс на успіх: Таро-прогноз на 18 червня

18:01 Регуч бомс та свечук: перемогу в Британії: Мегаз Маркз заатрумувала новим відео

18:00 Чайник буде як новий: метод, що позбавляє накипу надовго

17:47 Такий єдиний у світі: Дмитро Комаров продає власний «скафф»

17:32 Від фогерфнаций до офшорів: Жилезин заявив про гучний скандал у Дерифінансторгпрому

17:27 Ліквіти на пальчи та загроза війну збоку вроженк: криза у ЗР-частстю

Бриль для майбутнього президента та ювілея для принцеси: секрети майстрині солом'яних шедеврів з Опішні

ІНТЕРВ'Ю

12.25 — 7 Березня 2026

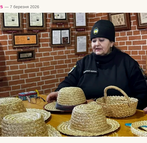

Ганна ВОЛКОВА, «ФАКТИ»

Олена Опанасюк працює у воєнізованій охороні. Охоронює музей ролини Кричевських в Опішні на Полтавщині. А за «сумісництвом» плете вироби з соломи. Ще й шиє. Ось уже двадцять шість років вона практично не випускає з рук цього природного матеріалу.

— Навіть не пригадую, коли я дивилась телевізор, або щось не плела чи не зшивала при цьому, — усміхається вона. — Тут у мене нема вихідних. Іноді, щоб відпочинути якусь унікальну, авторську річ, мені потрібно попередньо зробити тисячу дрібних деталей, а потім — лише зібрати їх до купи. Якщо не любити цей справу, то нічого не вийде. Нею треба жити.

Мільйон поб'є й миші згризуть: чому не можна використовувати колоски

Пані Олена — членкиня Спілки майстрів народного мистецтва України. Зі звичайної, переважно житньої, соломи вона створює дивовижно гарні речі. Як каже сама майстриня, солома — це матеріал, який треба в руках. *З нього можна зробити все: капелюхи, сумки, кошики, вази, підсвічники, прикраси, ялинки, чашки, сервіки, обруч...*

Її бабусі, майстриня народної творчості Олександра Великодня, навчила внучку вишивати. Одяк це заняття Олену не захопило. Зате вже у дорослому віці, побачивши солом'яні вироби засуджаної майстрині народної творчості з Харківщини Галини Воловик, вона втратила спокій. Два роки пішло в неї на те, щоб досконально опанувати цю справу, зрозуміти всі її тонкощі.

— Пригадую, як в пошалася свій перший серпоняк вирішив — кошиком, — каже Олена. — Той він мені здавався верхом досконалості. А зараз дивлюсь на нього й бачу: якщо він кособокий та незграбний. Тепер його не показала б нікому...

Жоден учитель, говорить вона, не відкриє власних секретів соломоплетіння. А їх досить багато. Скажімо, поєднувати в одній деталі треба лише однакові за товщиною й гучністю соломинки, інакше деталь вийде нерівною. Особливо це видно у дрібних речах, скажімо, в ямбах на ангелах-оберегах.

Тому, перш ніж узятися за роботу, майстриня сортує солому за товщиною, довжиною, кольором, м'ясністю, гучністю...

Покуштувати в одній деталі треба лише однакові за товщиною й гучністю соломинки, інакше вона вийде нерівною. Особливо це видно у дрібних речах.

А до того вона зрізає жито чи пшеницю в верху їхнього достигання. Зернові вирощує самостійно, на власному городі, без додавання гербіцидів. Обов'язково сушить сировину, як робили у давні часи, обрізає колоски, після чого в'яже у снопи й сушить під стрісхою.

— Солома з колосками виглядає лише для обрезків та декоративних снопів. Такі зернові потрібно зрізати ще у стані цвітіння, — пояснює майстриня. — У дозрілих колосках, що вже наливаються, почують осипатися, а зерно можуть поїдрізти миші чи мільйон побити.

Якщо зрізати жито зелене, то висушена солома матиме зеленуватий відтінок. Якщо зрізати трохи пізніше, через тиждень, то вона буде білою. Ще пізніше — жовтою. Останній зріз завжди має коричневий відтінок.

Окрім того, існує багато способів підсилити колір, надати йому яскравості. Якщо солома стала білою, вимочує її в нашатирному спирті чи перегідроні. Пані Олена — за натуральність, тому висвітлює її на сонці. Опісля фарбує у відварі або цибулинах, або горіховій шкаралупі, чи в марганці. Лише зрідка використовує анілінові фарби. Темні виходять завдяки присмалюванню праскою.

Кольорову солому пані Олена використовує переважно в ексклюзивних виробах. Дуже гарний вигляд вона має у мотах, композиціях.

Для еластичності солому треба проварити чи пропарити. Вона часто йде на бриль. З такої соломи вироби можна гнути й складати, як заводну, — вони не поламаються й не втратять форми.

Важливо також правильно використовувати природну товщину соломини. Для жіночих капелюхів майстриня бере верхоч частини стебла — її, що ближче до колосся, до вона нижніш. А для чоловічих бриля — середню частину. Грубша солома — та, що від корня, — йде для виготовлення кошиків, сумок, підставок під тарілки або чашки, цукерниць тощо. З нею важче працювати — боїть пучки.

> *Читайте також: Мода минула, думаєш пошиться: майстер-самоучка з Полтавщини прикрашає труби на будинках справжніми витворами мистецтва*

Що робити, якщо коза прогризе капелюх?

— Над чим ви зараз працюєте? — запитує пані Олену.

— Неодовзі в Опішні відбудеться фестиваль весняної, на якій я запрошена. Тому плету на продаж чоловічі бриль. Це чи не найлюбиніший товар. Бриль кожал нарозхвал йуть.

— За які гроші продаєте?

— Залежить від шириної крисів. Є вузькі, середні й широкі. І козацькі бриль, а є гусарські сомбреро... Середня ціна — 700–800 гривень.

— Які товари найдорожчі?

— Ексклюзивні, звісно. Ті, які не повторюються. Є такі покупці, для яких це дуже важливо. Хтось купує дешеві, кодові речі, а хтось полюбляє вишукані. Тому ціни різні, залежно від категорії.

— А це правда, що принцеса Уельська Кейт Міддлтон має солом'яний вінчок вашої роботи?

— Правда. Років вісім тому до мене звернулися представники посередницької фірми, що працюють з народними ремеслами й відправляють речі за кордон, і попросили сплести великий кольоровий вінок для принцеси за фотографією. Я працювала над ним два з половиною місяці. Втім, на Кейт його не бачила.

— І Віктор Ющенко, кажуть, був вашим покупцем?

— Так. Це ще коли він керував Національним банком й приїжджав на Сорочинський ярмарок. А мене тоді як майстриню народної творчості щороку запрошували. Подарувала йому невеличкий сувенір, а він прибрав у мене декілька виробів.

Мої вироби ручної роботи є й в інших українських політиків, а також у Національному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішні, в їхніх фото — у багатьох каталогах. Скажімо, одна з моїх авторських робіт — «Ангел» — представлена в каталозі виставки творів майстрів народного мистецтва Полтавщини.

Олена Опанасюк на ярмарку поруч з Головою у цилиндрі з соломи, який виготовила майстриня

— Скільки вам треба часу, щоб створити чоловічий головний убір?

— Можна й за вечір. Головне — сплести 28–30 метрів стрічки. А потім її треба зшити. Хтось робить це за допомогою швейної машинки, і тоді виріб через два-три роки розвалиться, бо голка розбиває соломину. А я зшиваю вручну, акуратно, щоб не пошкодити матеріал. До того ж нитку обробляю воском. Тому мої бриль й капелюшки слугують 15–20 років. Колись, до речі, бачила на одному чоловікові мій бриль. Він був заношений, чорний від пилу й потну, але цілий.

Цікаво, що оригінальна майстриня при плетінні головних уборів не використовує, як багато хто, розмірної бовванки. Їй достатньо знати об'єм голови й висоту. І з розміром завжди вгадує: Це тому, каже, що відчуває матеріал.

— А ось ремонтувати не беруть, — усміхається. — Якось до мене на ярмарку підходить дідусь і показує бриль. «Коза з'їла маскину. Чи не можна полатати?» — питає. На жаль, це неможливо.

Ялинкові прикраси й ангели для захисників

Чому народні вироби майстрині соломоплетіння використовують переважно житньої? Пояснення досить просте. Бо в ньому найдовші з усіх злакових культур міжвузлові проміжки на стеблах. До речі, всі вузли (їх на стеблині, що сягає до метра й більше, 5–7) вирізають і викидають.

Я думала, пані Олена на своєму городі вирощує жито замість картоплі. А вона сміється:

— Та ні, хіба що соток дві засіяю. Цього досить на цілий рік. Потроху підсіваю пшеницю, овес і льон, які також використовую в роботах. Вони дають гарні відтінки.

Серед унікальних виробів Олени Опанасюк особливе місце займають ялинкові прикраси. Колись вона нарядкала ними свою ялинку, а потім виготовила для Літературно-меморіального музею В. Г. Короленка у Полтаві. Іграшки у вигляді сюжинок, зірочок, дзвіночків, шишочок, ангелочків відтворюють традиції новорічних святкувань більш ніж столітньої давнини.

Пані Олена навіть підставки для тарілок (підсунчики) та під чашки перетворює на маленькі шедеври.

Всі ці побутові речі її оточують вдома, багато що вона дарує. А їхня кількість лише зростає, бо майстрині замовляють то одне, то інше. Найчастіше вона щось плете саме під замовлення.

> *Читайте також: «Я створюю картини-обереги з насіннєв», — майстриня Наталія Тесленко*

— Раніше я ледь не всю Україну об'їздила, була учасницею багатьох міжнародних заходів, — розповідає. — Було, як виїхав, так і їду кудись... Мене скрізь запрошували з моїми виробами: на виставки, конкурси, свята. Навіть на Євро-2012 у Донецьку... Мало куту грамот, подяк, нагород.

А скільки майстер-класів провела для дорослих і дітей, групових й індивідуальних?

Майстер-клас в Олени Опанасюк досить короткі, але результативні. Вона не показує, як плести бриль, бо це забарна робота, яка новачкам завидно набридає. За короткий час можна спекти фуляки хіба що на пельку, але це не цікаво. Учням важливо вийти з заняття з готовим виробом, який можна буде носити чи поставити вдома. Тому зазвичай вона вчить плести обручі, підвіски, ангелочків, дзвіночки...

— Не боїтесь конкурентів?

— У кожного майстра свій почерк. Навіть якщо стоятиме поряд десять однакових виробів десятьох майстрів, то всі вони будуть різні. А покупець вибере те, що відповідає його смаку й гаманцю.

— Що вам найбільше подобається у вашому захопленні?

— Є досить багато технік плетіння косичок: у чотири, п'ять, шість, сім соломинок... Поки, об'єднує... А мені подобається опановувати нові техніки.

Ще пані Олена виготовляє сувенїр у вигляді ангелів-охоронців з синьо-жовтими стрічками й передає їх через волонтерів для наших захисників.

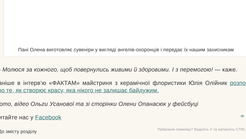

Пані Олена виготовляє сувенїри у вигляді ангелів-охоронців і передає їх нашим захисникам

— Молюся за кожного, щоб повернулись живими й здоровими. І з перемогою! — каже.

Раніше в інтерв'ю «ФАКТАМ» майстриня з керамічної фарфористики Юлія Опійник розповіла про те, як створює красу, яка ніколи не залишає байдужими.

Фото, відео Ользи Усакової та з сторінки Олени Опанасюк у фейсбуці

Читайте нас у Facebook

👁 2456

↑ До змісту розділу

Побачили помилку? Виділіть її та натисніть CTRL+Enter

Друкована версія | Лист редакторові | Поскаржитися

Поділитися | Поділитися | Поділитися | Твітнути

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ

Тельцям — «порфіри» та дослід, Стрільцям — «Ту! Пенсіяліє» та прекерзяння: Водолям — «Сіра» і шанс на успіх: Таро-прогноз на 17 червня

Гаї для українців різко подорожчає: тарифи зростуть вже цієї осені

Зелень не загоне навіть через тендер: найперше від, шеф-кухня

Як правильно використовувати капусту для пушних: помилки та корисні лайфхаки

Новини партнерів

Мапа сайту

Головна | Україна | Політика | Погоди | Пари | Світ | Прямі лінії | Війна | Спорт | Футбол | Культура | Шоу-бізнес | Фітнес для | Суспільство | Стиль життя | Кожу рецепти | Люди та звірі | Життєві історії | 25 років потому | Історія суверенної | Нарда та технології | Клуб спонсорів | Запитайте у Фактів | Запитання для | Гороскоп | Курс валют | Фотобатл | Погода

Реклама | Передплата | Контакти | Приєднання і співпраця | Правила користування сайтом fakty.ua

© 1997 - 2026 «Факти з коментарями»
Усі права на матеріали сайту охороняються й відповідають до законодавства України.
Будь-яке копіювання, розповсюдження, тиражування, «Рерайт», а також повторне розміщення ⊘ публікацій у мережі і ресурсами їх мають інформаційно-комерційні характер.